

Kalaherkkut haltuun

ProAgria Länsi-Suomi, Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset

Anna Kari

Länsi-Suomen Kalatalouskeskus

Outi Kaski-Laakso

Sisällys

1. Toteuttajan nimi	2
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus.....	2
3. Yhteenveto hankkeesta	2
3.1 Tiivistelmä hankkeen tavoitteista.....	2
3.2 Keskeiset toimijat	3
3.3 Toimenpiteet.....	3
3.4 Kustannukset	3
3.5 Rahoitus.....	4
3.6 Tulokset	4
4. Raportti	4
4.1 Hankkeen tavoitteet	4
4.2 Toteutus.....	5
4.2.1 Kalankäsittelytaidot ja kalaherkkuja	5
4.2.2 Paikallisten elinkeinojen tuntemusta.....	5
4.2.3 Kala- ja luonto-oppia.....	6
4.2.4 Kenttäretkiä	6
4.3.6 Nettisivut: Opettajien materiaali	7
4.3 Aikataulu	8
4.4 Resurssit	8
4.4.1 Toteutuksen organisaatio	8
4.4.2 Kustannukset ja rahoitus.....	9
4.5 Raportointi ja seuranta	10
4.6 Toteutusolelutukset ja riskit	11
4.7 Yhteistyökumppanit	11
4.8 Tulokset ja vaikutukset	12
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi.....	14
6. Allekirjoittajat ja päiväys	14

1. Toteuttajan nimi

Hakemuksessa 2017

ProAgria Länsi-Suomi ry / Satakunnan Kalatalouskeskus on Kalatalouden Keskusliiton maakunnallinen jäsenjärjestö, joka tuottaa kalatalouden asiantuntija- ja kalanpoikasten välityspalveluita. Neuvontatoimintoja ohjaavat edustajakokousten päätökset sekä Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tulostavoitteet. Valtionavullisen toiminnan painopisteet ovat osakaskuntien ja kalastusalueiden toiminnan tehostaminen, lainsäädännön muutoksista tiedottaminen, toiminta valtion kalastusmaksukertymän lisäämiseksi, kalatalouden elinkeinojen toimintaedellytysten parantaminen. Kalatalouskeskuksen oma toiminta keskittyy palveluiden tuottamiseen ruohonjuuritason organisaatioille, sekä erilaisiin kalataloutta edistäviin hankkeisiin.

Satakunnan Kalatalouskeskus lopetti toimintansa ja yhdistyi 1.1.2019 L-S Kalatalouskeskuksen kanssa muodostaen Länsi-Suomen Kalatalouskeskukseen. Haetun hankkeen hallinnoi ja toteutti loppuun ProAgria Länsi-Suomen asiantuntijat yhdessä Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen asiantuntijoiden kanssa.

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Hanke toteutettiin nimellä: Kalaherkut haltuun

Hanketunnus: 59147

3. Yhteenveto hankkeesta

3.1 Tiivistelmä hankkeen tavoitteista

Kalaherkut hankkeen pääteemoina olivat kalatalouden elinkeinoihin tutustuminen, paikallislähtöisyys, lähi- ja vähempiarvoinen kala sekä tietoisuuden lisääminen lähialueiden vesiympäristöistä.

3.2 Keskeiset toimijat

Hankkeen keskeisempiin toimijoihin kuului hanketta toteuttavan organisaation lisäksi (Pro Agria Länsi-Suomi) Länsi-Suomen kalatalouskeskus, alueen kalantalousyrittäjät sekä hankkeeseen mukaan valitut koulut opettajineen ja oppilaineen.

3.3 Toimenpiteet

Hankkessa toteutettiin useita eri toimenpiteitä, jotka tukivat hankkeen tavoitteita. Hankkeen vaikuttavimpina toimenpiteinä olivat kalankäsittelytaidot ja kalaherkkujen valmistaminen yhdessä luokan kanssa koulussa, paikalliseen kalaelinkeinoon tutustuminen mm. yritysvierailujen kautta kalatalousalaan yrityksiin sekä kala- ja luonto-opin opiskelu esimerkiksi koulun lähivesistön läheisyydessä.

Valitut toimenpiteen oli valittu hanketyöntekijöiden aikaisemman kokemuksen perusteella perustuen Kalaoppia kouluihin -hankkeeseen sekä alan tuntemukseen.

3.4 Kustannukset

ProAgria Länsi-Suomi ry
7.11.2017-30.6.2020
Kalaherkut haltuun
380025

7.4.2020

	Hyväksytty kust.arvio ProAgria	Yhteensä 1.1.-31.12.2019 ProAgria	Yhteensä 1.1.-29.2.2020 ProAgria	YHTEENSÄ 1.1.-29.2.2020 ProAgria	Jäljellä 29.2.2020 eur	Jäljellä 29.2.2020 %
KUSTANNUKSET						
Palkkakulut	15 500,00	12 985,79	726,49	13 712,28	1 787,72	11,5 %
Matkakulut	1 500,00	799,67	49,88	849,55	650,45	43,4 %
Kone- ja laitehankinnat	364,05	363,29	0,00	363,29	0,76	0,2 %
Vastikkeeton työ	0,00			0,00	0,00	
Ostopalvelut	16 694,00	3 694,55	9 175,46	12 870,01	3 823,99	22,9 %
Flat rate 15 %	2 325,00	1 947,87	108,97	1 947,87	377,13	16,2 %
KUSTANNUSARVIO YHT.	36 383,05	19 791,17	10 060,80	29 743,00	6 640,05	18,3 %
RAHOITUS						
EU:n rahoitusosuus	37,6 %	13 680,03	7 441,48	3 782,86	11 183,37	
Kansallinen rahoitusosuus	42,4 %	15 426,41	8 391,46	4 265,78	12 611,03	
Omarahoitus	20,0 %	7 276,61	3 958,23	2 012,16	5 948,60	
KOKONAISRAHOITUS	100 %	36 383,05	19 791,17	10 060,80	29 743,00	

3.5 Rahoitus

Hanke rahoitettiin Selkämeren ja Pyhäjärven kalatoimintaryhmän 80%:lla rahoituksella. Hankkeen budjetti oli kokonaisuudessaan 37 165 €.

3.6 Tulokset

Hankkeella tavoitettiin lähes 800 nuorta ja heidän opettajiaan. Luodulla toimintamallilla vahvistettiin lasten ja nuorten kalankäsittelytaitoja sekä luonnon tuntemusta. Hankkeesta viestittiin useassa eri mediassa. Hanke sai useita eri mediaosumia.

Koulut	Opetus	Opetus	Opetus	Kastuspäivä			MOK	Kalastaja	Kalanjalostus	Kalastaja	Kalastaja	Tutkimus PJI	Opetus	Opettajat Ruissalo										
Pori	15.03.2019	21.03.2019	02.04.2019	15.05.2019		Kesä ja oh	Kalastus	23.09.2019	27.09.2019	21.11.2019	21.11.2019	Video	26.11.2019	22.11.2019										
Kaaritsillan koulu				9	2																			
Vänölään koulu				29	2																			
Kohvilan koulu				16	4																			
Tuorsniemen koulu				27	2									11	7									
Cyngneus, erityis																								
Kuninkaanhään koulu		22	2			2			40	2														
Säkylä																								
Säkylän yhteiskoulu			12	2		2		200	12				55	3										
Huittinen																								
Suttilan koulu				55	4	2	55				55	4												
Rauma																								
Kourujärven koulu	65	2				2						40	2											
Opettajien työpaja											2				30									
Yhteensä osallistujia	65	2	22	2	12	2	136	14	8	55	200	12	40	2	55	4	40	2	55	3	11	7	30	779
	Opetus	2	2	2	14					12	2	4	2		3		7							50
		Alakoulu																						
		Yläkoulu																						
		Opettajat																						

KUVA X: Toimenpiteet ja tavoitetut henkilöt

4. Raportti

4.1 Hankkeen tavoitteet

Hanke on soveltunut kalatalousohjelman kehittämistavoitteeseen numero 2, jonka tavoitteena on ollut paikallisen kalan ja kalatalouden imagon parantaminen. Kalaherkut haltuun -hanke oli paikallislähtöinen, sen avulla edistettiin kestävä kehitystä ja koululaisten kiinnostusta kalastusharrastukseen, kalatalouteen ja nostettiin koululaisten tietoisuutta ympäristöstä ja vesiluonnosta.

Kalaherkut hankkeen pääteemoina olivat kalatalouden elinkeinoihin tutustuminen, paikallislähtöisyys, lähi- ja vähempiarvoinen kala sekä tietoisuuden lisääminen lähialueiden vesiympäristöistä.

Pääteemoja lähdettiin toteuttamaan hankkeessa seuraavin toimenpitein; kalankäsittelytaidot ja kalaherkut, paikallisten elinkeinojen tunteminen, Kala ja luonto-oppi sekä kenttäretket.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Hankkeen eri toimenpiteistä ja painoalueista löytyy hyvin materiaalia hankkeen toteuttajien sosiaalisen medioiden kanavista (Facebook ja Instagram). Myös osa kouluista ja opettajista sekä alan yrittäjistä viesti koululaisten tutustumisretkistä ja oppitunneista omissa sosiaalisen median kanavissaan. Kuvista välittyi hyvin lasten ja nuorten kiinnostus kalaa ja ammattikalastusta kohtaan.

4.2 Toteutus

Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä hankkeeseen mukaan valittujen koulujen kanssa. Koulut päättivät itse, kuinka monta luokkaa toimintaan osallistuu ja mitä tarjolla olevia osa-alueita haluavat hyödyntää. Muutamasta koulusta valittiin kiinnostuneita opettajia (3-5 henkilöä) suunnittelemaan retkiä ja materiaaleja. Hankekoordinaattori loi ehdotukset, jonka pohjalta opettajat saivat antaa omia kehitysideoitaan. Opettajat kontaktoitiin sähköpostitse sekä puhelimitse. Opettajilta toivottiin pedagogista näkemystä materiaalien ja toimintahetkien toimivuudesta.

Tärkeimpänä osa-alueena hankkeessa kuitenkin olivat kalankäsittelyn sekä kalaruokien tutuksi tekeminen oppilaille, sekä kalastus elinkeinona ja harrastuksena. Osa-alueita toteutettiin seuraavasti;

4.2.1 Kalankäsittelytaidot ja kalaherkkuja

Hankkeen keskiössä olivat kalaherkut ja kalakäsittelytaidot. Maa ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntijoiden johdolla tutustuttiin kalan käsittelyyn ja kalaan elintarvikkeena, valmistettiin ja maisteltiin helppoja kalaruokia mm. savustamalla, keittämällä ja paistamalla valmistettuina. Erityisesti kiinnitettiin huomioita lähi- ja vähempiarvoiseen kalaan ja kannustettiin sekä opastettiin koululaisia niiden käytössä. Koululaiset pääsivät mahdollisuuksien mukaan myös itse fileoimaan, käsittelemään ja tutkimaan kaloja hanketilaisuuksissa. Sama aihe kiinnosti myös opettajia. Kouluilla ei ole juuri varaa ostaa kotitaloustunneille pakasteseitä kummempaa kalaa. Kalankäsittely ja kalan valmistus koettiin hyödyllisenä taitona ja lisänä opetukseen mm. kotitalouden ja biologian tuntien osalta. Moni lapsi ja nuori pääsi käsittelemään pyöreää kalaa mahdollisesti ainutlaatuisena kokemuksena osana oppivelvollisuuttaan.

4.2.2 Paikallisten elinkeinojen tuntemusta

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Osa-alueessa perehdyttiin Satakuntalaisten kalatalouselinkeinojen historiaan ja nykypäivään. Mitä ammattikalastaja tai kalankasvattaja tekevät työkseen? Millainen on kalan tie ruokapöytään? Tällä osiolla pyrittiin rohkaisemaan koululaisia tutustumaan lähikalaan ja tekemään kalataloutta tunnetuksi nuoremman sukupolven keskuudessa. Osa osioista toteutettiin lähiopetuksena koulutunneilla mm. näyttämällä erilaisia videomateriaaleja, jotka on kuvattu paikallisten kalatalouselinkeinoja harjoittavien ammattiharjoittavan työstä, samalla käytiin keskustelua aiheesta. Osa osioista toteutettiin yhdessä kenttäretkien kanssa siten, että koululaiset kuljetettiin esimerkiksi kalanjalostusta harjoittavan elinkeinon harjoittajan toimitiloihin ja hän kertoi siellä työstään. Tätä osa-aluetta toteuttivat yhdessä sekä kalatalouskeskuksen että Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntijat.

4.2.3 Kala- ja luonto-oppia

Osa-alue sisälsi kalabiologian perusteita, ympäristöoppia, sekä omien tarkkailukohteiden valintoja lähivesiltä. Koulut valitsivat oman tutkittavan lähiveden koulun läheisyydestä (järvi, meri, puro, lampi jne.). Teemoja olivat esim. veden laadun mittarit (esim. näkösyvyys, sameus, lämpötila), kalojen kudun seuraaminen, ranta- ja vesikasvillisuuden tutkimista. Kala- ja luonto-oppia osiosta vastasi pääsääntöisesti kalatalouskeskuksen asiantuntija. Mukana olleita kouluja kannustettiin osallistumaan ”Rauman-haasteeseen”, joka kannusti lähivesien tutkimiseen.

4.2.4 Kenttäretkiä

Kenttäretkiä toteutettiin erilaisiin kohteisiin hankkeen toiminta-aikana. Hankkeessa mukana olleet koulut vierailivat muun muassa ammattikalastajan luona, jossa kalastaja kertoi työstään sekä näytti kalan käsittelyä näytösluontoisesti oppilaille. Tämän lisäksi vierailut sijoituivat kalanjalostuslaitoksiin sekä onkiretkiin. Kenttäretkillä yhdistyivät hyvin hankkeen eri tavoitteet sekä toteutuksen eri toimenpidepainotukset. Tästä hyvänä esimerkkinä vierailu ammattikalastajan luona, jossa kalan näytösluontoisen käsittelyn sekä kalastajan kerronnan lisäksi nautittiin myös kalaherkkuja. Vierailujen mieleenpainuvuutta lisäsivät vierailuympäristöjen todellisuus. Oppilaat pääsivät näkemään muun muassa oikean kalasataman ja oikean kalankäsittelytilan.

KUVA X: Sosiaalisen median avulla mm. Instagram tavoitti yli 800 someseuraaajaa.

4.3.6 Nettisivut: Opettajien materiaali

Hankkeesta on tehty lyhyt esittely Länsi-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten nettisivuille, josta se on luettavissa hankkeen päättymisenkin jälkeen.

Hankkeessa koottiin myös materiaali opettajille, jota opettajien on mahdollista käyttää myös hankkeen toteutumisan jälkeen osana omaa opetustaan. Pääsääntöisesti materiaali keskittyy kotitalouden ja biologian opintoihin. Aineisto on ladattavissa sähköisesti täältä; http://lansi-suomi.maajakotitalousnaiset.fi/sites/default/files/attachment/kalaherkut_haltuun_materiaali.pdf

Materiaali sisältää tietoa eri kalalajeista niiden valinnasta ja soveltuvuudesta ruoanvalmistukseen ja ravitsemukseen. Materiaalissa kerrotaan myös teoriassa pedagogisista kaloista ja niiden käytöstä. Pedagogiset kalat kuuluivat osaksi koulu vierailuja hankkeen aikana ja niiden avulla muistutettiin mm.

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

kalansyönnin terveystaikutuksista, kalan ympäristövaikutuksista ja kalan positiivisesta merkityksestä ravitsemukseen sekä kannustettiin syömään lähikalaa osana monipuolista ruokavaliota. Materiaali sisältää kalabiologiaa sekä reseptiikkaa, jota on mahdollista käyttää kotitalouden tunneilla osana opetusta.

Liite X: Aineisto opettajille:

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/sites/default/files/attachment/kalaherkut_haltuun_materiaali.pdf

4.3 Aikataulu

Hanketta toteutettiin ajalla 1.1.2019-30.6.2020. Oheisessa taulukossa toimenpiteiden jakautuminen hankeajalle.

Toimenpide	2019												2020		
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3		
Opetus															
Kalastuspäivä															
MOK															
Kalsatajavierailu															
Tutkimus															
Videot															
Nettisivut															
Aineisto															
Raportointi															
Koulujen kiitos															

Kuva: Kalaherkut haltuun -hankkeen toimenpiteet toteutusajalla

4.4 Resurssit

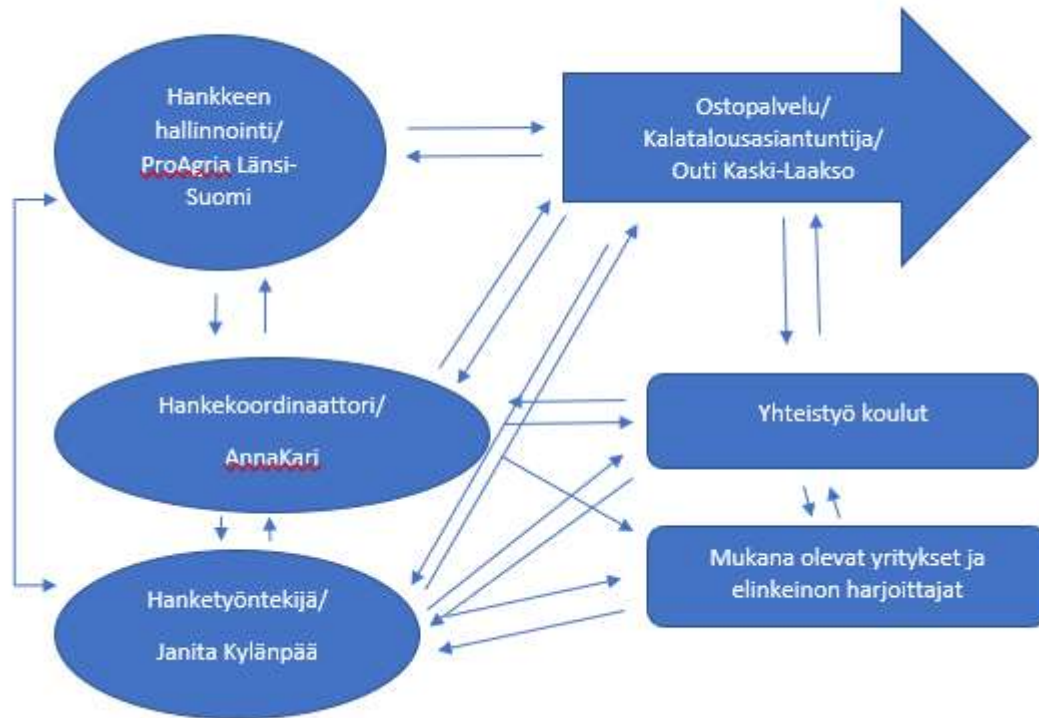
1.1.2019 Satakunnan kalatalouskeskus irtaantui Pro Agria Länsi-Suomensta ja syntyi kokonaan uusi organisaatio nimeltä Länsi-Suomen kalatalouskeskus ry.

Tämän jälkeen hanketta koordinoi Pro Agria Länsi-Suomen / Länsi-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntija. Osa hankkeen asiantuntija työstä ostettiin ostopalveluna Länsi-Suomen kalatalouskeskukselta.

Hankkeen resursseina toimivat myös kalatalousalan yrittäjät sekä mukana olleiden koulujen opettajat.

4.4.1 Toteutuksen organisaatio

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi

KUVA X: ProAgria Länsi-Suomi ry / Satakunnan Kalatalouskeskus (hankkeen koordinointi ja toteutus), Länsi-Suomen Maa- ja Kotitalousnaiset, nuorisotyöstä kiinnostuneet vapaa-ajan kalastuksen seurat. Opettajat ja oppilaat yhdessä sekä alan toimijat.

4.4.2 Kustannukset ja rahoitus

Suurin kustannuserä on projektikoordinaattorin ja Maa- ja Kotitalousnaisten palkka sivukuluineen (7 kk työaika/vuosi). Lisäksi kustannuksia syntyy materiaalihankinnoista (opetusmateriaalit, käsiteltävät kalat ja muut raaka-aineet, vedenlaadun tutkimiseen liittyvä välineistö, onget).

ProAgria Länsi-Suomi / Satakunnan Kalatalouskeskus on julkinen ja yleishyödyllinen organisaatio, ja hankkeen luonteen perusteella haemme hankkeelle 80% rahoitusosuutta. Eritelty budjetti ja rahoitussuunnitelma on ohessa.

ProAgria Länsi-Suomi ry
7.11.2017-30.6.2020
Kalaherkut haltuun
380025

7.4.2020

	Hyväksytyy kust.arvio ProAgria	Yhteensä 1.1.-31.12.2019 ProAgria	Yhteensä 1.1.-29.2.2020 ProAgria	YHTEENSÄ 1.1.-29.2.2020 ProAgria	Jäljellä 29.2.2020 eur	Jäljellä 29.2.2020 %
KUSTANNUKSET						
Palkkakulut	15 500,00	12 985,79	726,49	13 712,28	1 787,72	11,5 %
Matkakulut	1 500,00	799,67	49,88	849,55	650,45	43,4 %
Kone- ja laitehankinnat	364,05	363,29	0,00	363,29	0,76	0,2 %
Vastikkeeton työ	0,00			0,00	0,00	
Ostopalvelut	16 694,00	3 694,55	9 175,46	12 870,01	3 823,99	22,9 %
Flat rate 15 %	2 325,00	1 947,87	108,97	1 947,87	377,13	16,2 %
KUSTANNU SARVIO YHT.	36 383,05	19 791,17	10 060,80	29 743,00	6 640,05	18,3 %
RAHOITUS	%					
EU:n rahoitusosuus	37,6 %	13 680,03	7 441,48	3 782,86	11 183,37	
Kansallinen rahoitusosuus	42,4 %	15 426,41	8 391,46	4 265,78	12 611,03	
Omarahoitus	20,0 %	7 276,61	3 958,23	2 012,16	5 948,60	
KOKONAISRAHOITUS	100 %	36 383,05	19 791,17	10 060,80	29 743,00	

4.5 Raportointi ja seuranta

Hankkeen raportointi ja seuranta tehtiin ProAgria Länsi-Suomen kautta. Seurannassa hyödynnettiin työajanseurannassa työajanseuranta -ohjelmaa. Ostopalveluiden osalta (Kalatalouden asiantuntijan työ) laskujen perusteella.

Hankkeen toimenpiteiden seuranta koostettuna esitettynä taulukossa.

Koulut	Opetus	Opetus	Opetus	Kastuspäivä			MOK	Kalastaja	Kalanjalostus	Kalastaja	Kalastaja	Tutkimus PJI	Opetus	Opettajat Ruissalo
Pori	15.03.2019	21.03.2019	02.04.2019	15.05.2019	Kesä ja oh	Kalastus	23.09.2019	27.09.2019	21.11.2019	21.11.2019	Video	26.11.2019	22.11.2019	
Kaarisillan koulu				9	2									
Väinölä koulu				29	2									
Koivulan koulu				16	4									
Tuorsniemen koulu				27	2									
Cyngneaus, erityis													11	7
Kuninkaanhaan koulu		22	2			2		40	2					
Säkylä														
Säkylän yhteiskoulu			12	2		2	200	12				55	3	
Huittinen														
Suttilan koulu				55	4	2	55		55	4				
Rauma														
Kourujärven koulu	65	2				2				40	2			
Opettajien työpaja											2			30
Yhteensä osallistujia	65	2	22	2	12	2	136	14	8	55	200	12	40	2
	Opetus	2	2	2	14					12	2	4	2	
		Alakoulu												
		Yläkoulu												
		Opettajat												

KUVA X: Hankkeen toimenpiteet, yhteistyötahot sekä tavoitetut oppilaat ja opettajat

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi

4.6 Toteutusoletukset ja riskit

Hankkeen toteutusoletukset muuntuivat hieman hankkeen toteutuksen aikana. Hallinnollisesti jouduimme tekemään muutoshakemuksia hankkeeseen (päivämäärät). Itse hanketyössä toteutusoletukset haastoi kouluvuosi ja vuodenajat ja niiden rytmittäminen hankkeen toteutukseen. Esimerkiksi kalastajan tapaaminen toteutettiin kalasataman kalankäsittely tilassa, kalastusveneeseen sijaan, koska tapaamisajankohtana kalastukseen käytettävä alus ei ollut enää vesillä.

Riskit hankkeessa kohdistuvat lähinnä kouluihin ja yhteydenpitoon koulujen opettajien kanssa. Hankkeen toteutukseen saattoi myös vaikuttaa Satakunnan kalatalouskeskuksen toiminnan päättymisen vuoden 2018 lopussa ja Länsi-Suomen kalatalouskeskuksen toiminnan aloitus 1.1.2019.

4.7 Yhteistyökumppanit

Hankkeessa yhteistyökumppaneina seuraavat tahot:

- Koulut, oppilaat ja opettajat
 - alakoulut
 - Huittinen, Suttilan koulu
 - Rauma, Kourujärven koulu
 - Pori, Kaarisillan yhtenäiskoulu
 - Pori, Väinölän koulu
 - Pori, Tuorsniemen koulu
 - Pori, Koivulan koulu
 - yläkoulut
 - Pori, Kuninkaanhaan koulu
 - Säköylä, Säköylän yhteiskoulu
 - Pori, Koivulan koulu
 - erityisoppilaat mukana toiminnassa
 - Pori, Cygnaeuksen koulu, Sairaalakoulu, Koivulan koulu
- Kalastajat
 - Jarno Aaltonen, Rauma
 - Heikki Salokangas, Pori
 - Jouni Aaltonen, Säköylä
- Kalanjalostus
 - Jouni Aaltonen, Säköylä

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

- Kalaneuvos Oy, Sastamala
- Tutkimus
 - Pyhjärvi-instituutti, Päivi Laine FT
- Kalastuspäivässä
 - Vapaa-ajankalastajat
- Kalatukkurit, kalaherku osioon

Opetushetkissä jaettua asiantuntijuutta kahden organisaation välillä seuraavasti:

- Kalatalouden asiantuntija, Länsi-Suomen Kalatalouskeskus
 - Outi Kaski-Laakso
- Ruoka-asiantuntija, Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset/ ProAgria Länsi- Suomi
 - Anna Kari
 - Janita Kylänpää
 - Maija Willman
 - Leena Ylikännö

4.8 Tulokset ja vaikutukset

Hankkeen mukaisesti jaoin toimenpiteet hankeajalle. Toimenpiteinä: 1) koululaispäivät, jolloin pidimme opetushetken, kalabiologian ja kalaherkkuja yhdistäen sekä samalla tutustuimme kalastukseen ammattina, videon välityksellä. 2) Kalastusretkille kannustin kaikkia oppilaita, koska vapaa-ajankalastus on ilmastoystävällinen harrastus ja kannustaa liikkumaan ulkona sekä itsepyydetty kala ravitsevaa lähiruokaa. 3) Retki kalanjalostukseen antoi kouluille ja opettajille mahdollisuuden nähdä kala-alan eri ammatteja sekä mahdollisuuksia työllistyä kalatalousalalle. 4) Retket, joilla tavattiin kalastajia Porissa ja Raumalla. Esimerkiksi Raumalla Jarno Aaltonen osasi innostaa lapsia kalastuksen pariin, kalan käsittelyyn sekä kalaruokiin.

Lisäksi tuotimme materiaalia vapaaseen käyttöön kaikille Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisten nettisivuille. Tuotimme lisäksi videoita kalastajien tapaamista. Näitä voimme hyödyntää opetustapahtumissa jatkossakin.

- Jarno Aaltonen, kalankäsittely, kalastusammatti
- Kolvaan kalan Jouni Aaltonen ja kalastajan työn muuttuminen
- Koululaistilaisuudesta, koostevideo

Hanketyöllä tavoitettiin 779 henkilöä, näistä 50 oli opettajia. Erityisesti hankepolulle valitut koulut Porissa, Raumalla, Huittisissa sekä Säkylässä perehtyivät aiheeseen kokonaisvaltaisesti. Tapahtumissa käsiteltiin kalaa,

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

tehtiin kalaherkkuja sekä tutustuttiin kalastajan ammattiin, lisäksi kouluilla oli mahdollisuus päästä retkelle kalastajalle tai kalanjalostukseen.

Rauman -haasteeseen kannustamalla, oppilailla ja opettajilla oli mahdollisuus tutustua lähivesiin, tehden tutkimusretkiä lukuvuoden aikana. Paikallisia yrityksiä, järjestöjä ja yhdistyksiä voi kutsua yhteistyöhön suunnittelemaan, tukemaan ja toteuttamaan toimintaa. Samalla aihetta kannattaa laajentaa useaan oppiaineeseen. Käsitöissä voidaan rakentaa tutkimusvälineitä, äidinkieleessä työstää vesiuutisia ja historiassa tutkia paikallista vesihistoriaa. Mahdollisuudet ovat moninaiset. Kukin koulu räätälöi itselleen sopivan toteutusmallin. Esimerkiksi Huittisissa ja Säkylässä toteutettiin näitä toimenpiteitä.

Hankkeella tavoitettiin mediaa sosiaalisessa mediassa facebookissa ja instagramissa. Käytimme sometunnisteina #kalaherkuthaltuun mm. tileillä @länsisuomenkalatalouskeskus @annakarimkn ja @janitahelkaemilia tavoittaen yli 800 seuraajaa.

Lehdistölle lähetimme lehdistötiedotteita eri tapahtumista. Lehdistö ja tv-osumina mainittakoon.

Ympäristö Nyt! Kalaherkut haltuun tutustuttaa kotimaiseen kalaan 14.9.2020

<https://ymparistonyt.fi/kalaherkut-haltuun-hanke-tutustuttaa-kotimaiseen-kalaan/>

Länsi-Suomi, Kotitaloustunneilla ei arvokaloilla harjoitella, 23.11.2019

<https://ls24.fi/uutiset/kotaloustunneilla-ei-arvokaloilla-harjoitella>

Luonnonkalat tutuksi koululaisille 2.12.2019

<http://www.satakunnanviikko.fi/teksti/luonnonkalat-tutuiksi-koululaisille-6.56.80515.eebd6aee07>

Yle Pori, Ammattikalastaja näytti koululaisille, mistä ruoka tulee – "Nämä ovat parhaimpia hetkiä" 9.12.2019

<https://yle.fi/uutiset/3-11109050>

SAKL -verkkosivut, Ammattikalastaja näytti koululaisille, mistä ruoka tulee – "Nämä ovat parhaimpia hetkiä"

<http://sakl.fi/ammattikalastaja-naytti-koululaisille-mista-ruoka-tulee-nama-ovat-parhaimpia-hetkia/>

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotalousnaiset.fi/lansi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Koulu	Opetus	Opetus	Opetus	Kastuspäivä			MOK	Kalastaja	Kalanjalostus	Kalastaja	Kalastaja	Tutkimus PII	Opetus	Opettajat Ruissalo						
Pori	15.03.2019	21.03.2019	02.04.2019	15.05.2019	Kesä ja olt	Kalastus	23.09.2019	27.09.2019	21.11.2019	21.11.2019	Video	26.11.2019	22.11.2019							
Kaarisillan koulu				9	2															
Väinölään koulu				29	2															
Koivulan koulu				16	4															
Tuorsniemen koulu				27	2															
Cygnaeus, erityis													11	7						
Kuninkaankaan koulu		22	2			2		40	2											
Säkylä																				
Säkylän yhteiskoulu			12	2		2	200	12				55	3							
Huittinen																				
Suttilan koulu				55	4	2	55		55	4										
Rauma																				
Kourujärven koulu	65	2				2				40	2									
Opettajien työpaja											2			30						
Yhteensä osallistujia	65	2	22	2	12	2	136	14	8	55	200	12	40	2	55	3	11	7	30	779
	Opetus	2	2	2	14				12	2	4	2		3		7				50
	Alakoulu																			
	Yläkoulu																			
	Opettajat																			

KUVA X: Toimenpiteet ja niiden jaottuminen hankeajalle sekä osallistujamäärät tapahtumissa.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Kouluilta saatu palaute on ollut äärettömän positiivista. Saman tyylistä hanketyötä tulisi jatkaa alueella. Kalastus ja kalan käsittelytaitoja tulee tuoda esille jatkossakin. Kalastustaidot eivät enää siirry sukupolvilta toisille, tarvitaan uusia kanavia.

Ihmiset ovat eriarvoisessa asemassa. Toisaalta toisilla on hyvät kalataidot, mutta taas toisilla kokonaisuudessaan arjen taidot ovat hukassa. Jatkamalla vastaavaa hanketyötä voidaan vaikuttaa moniin asioihin. Nuorten kalataidot kehittyvät, kalastusharrastus on oiva tapa myös saada saalista sekä ulkoilla, lisäksi ympäristökasvatuksellisesti lähivedet ovat täynnä kaloja, joita voisi käyttää ja kalastaa.

Opettajien ovat olleet hyvin kiinnostuneita hankkeesta. Aihe saattaa olla opettajillekin outo. He ovat voineet kehittää omaa ammattitaitoaan hankkeen aikana. Retkien ja vierailujen tekeminen ei ole mahdollista ilman ulkopuolista rahoitusta.

Vuorovaikutteinen hanke on antanut hankkeessa mukana olleille toimijoille itseluottamusta ja arvostusta omasta työstä.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Hanketta hallinnoivan tahon viralliset allekirjoitukset

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotalousnaiset.fi/lansi

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Porissa 31.3.2020

Timo Junnila
toimitusjohtaja
ProAgria Länsi-Suomi

Olli Alikärri
hallituksen puheenjohtaja
ProAgria Länsi-Suomi

***Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
puh. +358 500 323 136
Y-tunnus: 0142363-8
www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi***